

Zarządzenie
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 20 czerwca 2022 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Dolina Pięciu Jezior”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916) zarządza się, co następuje.

§ 1. Ustanawia się na pięć lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Dolina Pięciu Jezior”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla rezerwatu oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, określone zostały w załączniku nr 1 do zarządzenia.

2. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz czynnej ochrony gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, określony został w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 3. 1. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną:

1) czynną na łącznej powierzchni 221,98 ha, w tym:

- a) ekosystemy wodne: jez. Krzywe (działka ewidencyjna nr 36 obręb Czarnkowie w gminie Połczyn - Zdrój), jez. Krąg (dz. ewid. nr 52 obręb Czarnkowie), jez. Długie (dz. ewid. nr 452 obręb Czarnkowie), jez. Głębokie (dz. ewid. nr 453 obręb Czarnkowie), jez. Małe (dz. ewid. nr 454 obręb Czarnkowie), rzeka Drawa (dz. ewid. nr 361/3, 363/1, 458, 379/6, 379/3, 400/5 obręb Czarnkowie),
- b) ekosystemy łąkowe Nadleśnictwa Połczyn: wydzielania 785 bx, h, 808 l, 821 b,
- c) ekosystemy leśne Nadleśnictwa Połczyn: wydzielania¹⁾ 707 p, r, 737 m, n, o, p, 738 a, b, c, d, f, h, 785 a, b, c, f, g, i, j, k, y, z, ax, cx, fx, 784 a, b, c, d, f, g, h, i, 787 a, b, c, d, f, g, h, 807 d, g, j, 808 a, b, c, d, f, g, h, k, m, n, o, p, r, 816 c, 821 a, c, d, f, g, h, i, j, k,
- 2) krajobrazową – na łącznej powierzchni 6,8 ha obejmującej działki ewidencyjne nr 37, 38/1, 38/2, 379/10, 190, 191, 370/2, 370/9, 373/6, 455 obręb Czarnkowie w gminie Połczyn - Zdrój.

2. Nie wyznacza się w rezerwacie obszarów objętych ochroną ścisłą.

3. Lokalizację obszarów objętych ochroną czynną i krajobrazową w rezerwacie przedstawia mapa w załączniku nr 3 do zarządzenia.

§ 4. 1. Wyznacza się miejsca (odcinki brzegowe, bez możliwości budowy kładek i pomostów) do amatorskiego połowu ryb, w ciągu dnia, tj. od wschodu do zachodu słońca, bez stosowania zanęt:

1) Jezioro Krzywe:

- a) zachodni brzeg, wzdłuż szosy – 4 stanowiska,
- b) wschodni brzeg, na wysokości oddz. 737 m, po obu stronach cypla – 2 stanowiska;

2) Jezioro Krąg: wschodni brzeg – 2 stanowiska na wysokości oddz. 738 a oraz oddz. 738 g, oddalone od siebie ok. 80 m;

3) Jezioro Długie:

- a) zachodni brzeg – 2 stanowiska na wysokości oddz. 785 k, oddalone od siebie ok. 260 m,
- b) wschodni brzeg – 1 stanowisko na wysokości oddz. 785 y;

4) Jezioro Głębokie: południowy brzeg na odcinku ok. 300 m – 3 stanowiska w oddz. 808 n;

¹⁾ według Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Połczyn na lata 2018-2027.

- 5) Jezioro Małe: zachodni brzeg – 1 stanowisko na pograniczu oddziałów 821 a oraz 821 i.
2. Dojście do stanowisk jest możliwe, w większości po ogólnodostępnych szlakach turystycznych, a w przypadku stanowisk na wschodnich brzegach jezior Krzywe, Krąg i Długie oraz stanowiska na zachodnim brzegu jeziora Małego – udostępnionymi ścieżkami wzdłuż brzegów po uprzednim zejściu ze szlaków.
3. Lokalizację miejsc, o których mowa w ust. 1 przedstawia mapa w załączniku nr 4 do zarządzenia.

§ 5. Nadzór nad realizacją zarządzenia sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu podpisania.

p.o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska - Regionalnego
Konservatora Przyrody w Szczecinie

Marcin Siedlecki

**Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 20 czerwca 2022 r.**

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych
1.	Postępująca eutrofizacja jezior rezerwatu.	Podjęcie inicjatyw przewidzianych prawem w celu uregulowania gospodarki ściekowej w zlewni jezior Krzywego, Krąg, Długiego, Głębokiego i Małego oraz w zlewni rzeki Drawy, dotyczącą głównie osad znajdujących się w rezerwacie i jego bezpośrednim sąsiedztwie.
2.	Przyspieszona sukcesja prowadząca do opanowania jezior całego rezerwatu przez roślinność bagienną.	Koszenie ekosystemów łąk z usuwaniem pozyskanej biomasy (minimalizacja spływów biogenów do jezior).
3.	Zniekształcenia naturalnej budowy struktury wiekowej i pionowej drzewostanów.	Sprzyjanie różnicowaniu struktury drzewostanów z popieraniem udziału buka <i>Fagus sylvatica</i> i dębów rodzimych <i>Quercus sp.</i> , stopniowe eliminowanie gatunków obcych (usuwanie drewna gatunków obcych poza granice rezerwatu, w celu zachowania odpowiedniego stanu sanitarnego lasu), pozostawienie wykrotów i złomów.
4.	Ekspansja neofitów.	Monitorowanie rezerwatu pod względem występowania neofitów (głównie w runie).
5.	Wkraczanie roślinności zaroślowej powodującej zanik gatunków charakterystycznych dla łąk torfowisk niskich, w tym cennych roślin z rodziny storczykowate <i>Orchidaceae</i> .	Zahamowanie procesu sukcesji roślinnej, ograniczenie wkraczania roślinności zaroślowej, stabilizacja fitocenoz łąkowych poprzez koszenie zbiorowisk trawiastych trzęślicowych i ostrożeńiowych oraz turzycowisk.
6.	Ruch drogowy i związany z tym: hałas, zadymienie, akumulowanie się związków toksycznych, kolizje pojazdów ze zwierzętami, spływ do jezior zanieczyszczeń z szosy.	Ujęcie zanieczyszczeń spływających z dróg w separatorach, zabezpieczenie przed nagłym wtargnięciem zwierząt na drogę, budowa przejść dla płazów i gadów w ciągu doliny górnej Drawy. Nie podnoszenie klasy funkcjonalności dróg.
7.	Swobodna presja turystyczna oraz niekontrolowana penetracja brzegów jezior przez wędkarzy i związane z tym zaśmiecanie, palenie ognisk w niedozwolonych miejscach, wydeptywanie i niszczenie stanowisk roślin, płoszenie zwierząt, zbiór grzybów i innych produktów leśnych.	Utrzymanie sprawności technicznej istniejącej infrastruktury turystycznej. Ograniczenie ruchu pieszego i rowerowego do wyznaczonych szlaków. Wykorzystanie jezior dla celu amatorskiego połowu ryb tylko na wyznaczonych odcinkach brzegowych, bez budowy pomostów i kładek. Usunięcie nielegalnych pomostów i kładek. Utrzymywanie sprawności technicznej oznakowania obiektu.
8.	Monotypizacja krajobrazu.	Utrzymanie wysokiej różnorodności krajobrazu przez zachowanie powierzchni otwartych łąk i pól, wewnątrz krajobrazowych w postaci polan i punktów widokowych, walorów tradycyjnej zabudowy wiejskiej osad, pozostałości przydomowych sadów.
9.	Spływ do jezior ścieków bytowych i zanieczyszczeń z	Wykonanie prawidłowego podczyszczania wód deszczowych, spływających bezpośrednio z szosy do wód jezior i rzeki.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych
	innych źródeł antropogenicznych (m.in. zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu). Spływ biogenów rowami melioracyjnymi z pól uprawnych, szczególnie od strony zachodniej rezerwatu.	Systematyczne opróżnianie szamb w zabudowaniach gospodarczych. Podjęcie inicjatyw przewidzianych prawem mających na celu uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej (system szczelnych szamb, zaopatrzenie w wodę w systemach zbiorowych lub ze sprawnych ujęć indywidualnych) oraz właściwe gospodarowanie systemem melioracyjnym.
10.	Czynniki środowiskowe, w tym: bardzo silne wiatry powodujące szkody w drzewostanach, okresy susz, czy skrajne temperatury (głównie przymrozki późne) powodujące lokalne lub wielkopowierzchniowe zmiany ekosystemów w rezerwacie.	Brak możliwości przeciwdziałania zagrożeniu.
11.	Zagrożenie pożarowe.	Utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) infrastruktury, w tym leśnych dróg przeciwpożarowych. Regularne kontrole terenu wykonywane przez Służbę Leśną w okresie zagrożenia pożarowego, tj. w okresie marzec-październik.
12.	Zaśmiecanie brzegów jezior szczególnie w rejonach miejsc udostępnionych do amatorskiego połowu ryb.	Kontrola przestrzegania zakazów obowiązujących w rezerwacie. Usuwanie zaśmieci z obszaru rezerwatu.

**Załącznik nr 2 do projektu zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 20 czerwca 2022 r.**

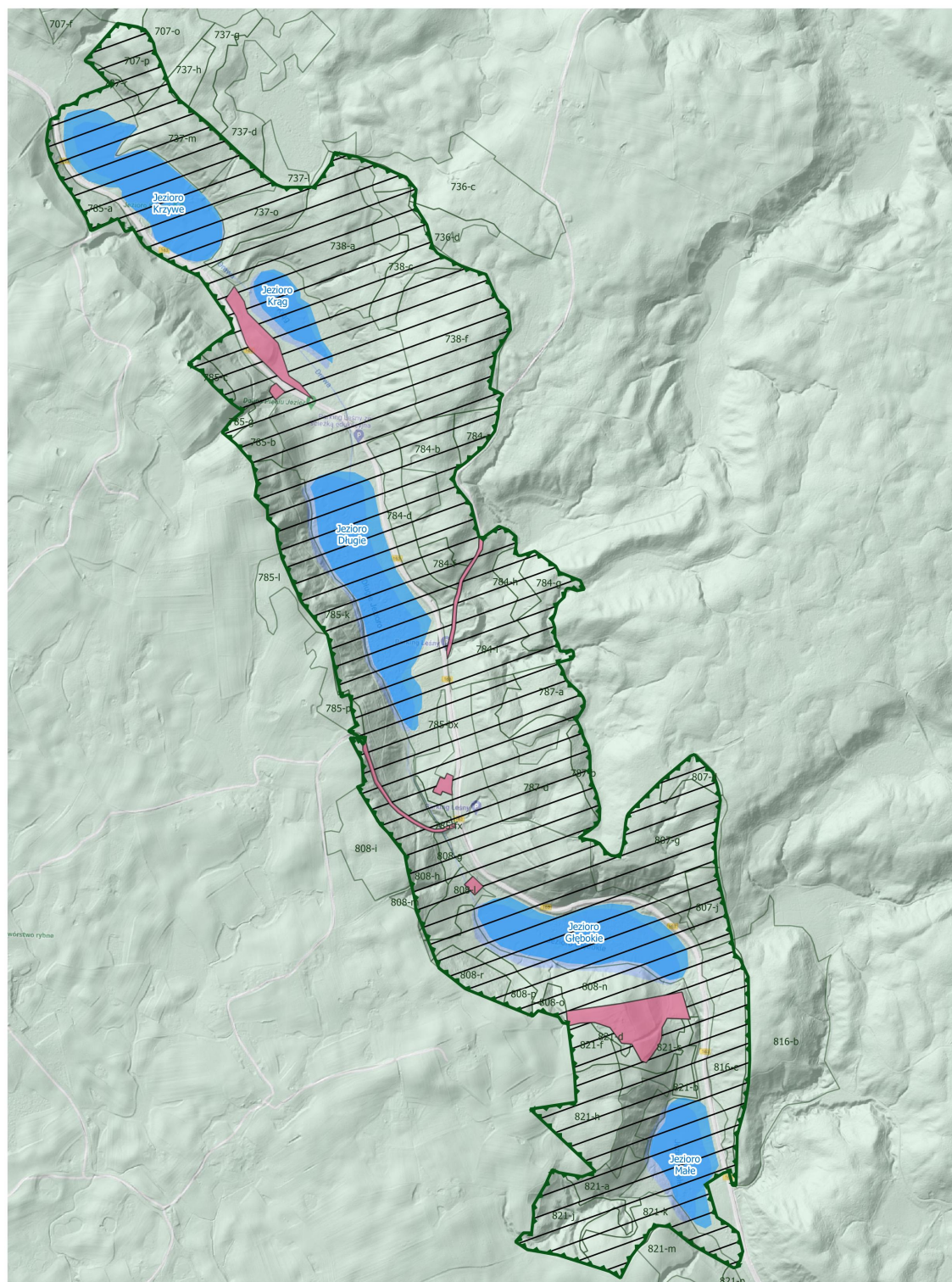
Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań oraz opis czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt.

Lp.	Rodzaj i zakres zadań ochronnych	Termin działań	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Mechaniczne lub ręczne wykaszanie ekosystemów łąkowych obejmujących zbiorowiska trawiaste, w tym łąki trzęślicowe i ostrożeńcowe oraz turzycowiska. Usunięcie pokosu poza obszar rezerwatu lub poza obszar objęty działaniami ochronnymi.	Wykaszanie powierzchni w terminie od dnia 15 lipca do 30 września, w zależności od potrzeb.	Ekosystemy łąkowe w oddz. 785 bx, h, 808 l, 821 b Nadleśnictwa Połczyn
2.	Mechaniczne usunięcie roślinności krzewiastej i drzew wkraczających na zbiorowiska łąkowe, z zachowaniem starych jabłoni rosnących w północnej części oddz. 821 b. Usunięcie pozyskanej biomasy poza obszar rezerwatu lub poza obszar objęty działaniami ochronnymi.	Zabieg należy wykonać poza okresem lęgowym ptaków (od 16 października do końca lutego), – w zależności od potrzeb.	Ekosystemy łąkowe w oddz. 821 b, oddz. 785bx, 808l Nadleśnictwa Połczyn
3.	Utrzymanie powierzchni (usuwanie drzew i krzewów) pod linią energetyczną prowadzącą do gospodarstwa domowego na działce nr 379/10 obręb Czarnkowie. Usunięcie pozyskanej biomasy poza obszar rezerwatu lub poza obszar objęty działaniami ochronnymi.	Zabieg należy wykonać poza okresem lęgowym ptaków – w terminie zależnym od potrzeb.	Oddz. 808 l Nadleśnictwa Połczyn
4.	Utrzymanie drożności głównych ciągów komunikacyjnych (szlaków pieszych i rowerowych ²⁾), usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu ruchu turystycznego. Przycinanie lub usuwanie drzew stanowiących zagrożenie dla ruchu po wyznaczonych szlakach, z jednoczesnym pozostawieniem wszystkich fragmentów drewna w rezerwacie z wyjątkiem gatunków obcych. Utrzymanie sprawności technicznej istniejącej „małej infrastruktury” służącej udostępnieniu rezerwatu dla celów edukacyjnych i turystycznych. Termin realizacji ww. działań - w miarę potrzeb, przez cały okres obowiązywania zadań ochronnych.		Wzdłuż szlaków i ciągów komunikacyjnych.
5.	Utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) i ewentualna wymiana oznakowania rezerwatu, w tym tablic urzędowych i regulaminowych, tablicy informacyjnej o rezerwacie i tablicy edukacyjnych oraz infrastruktury turystycznej wzdłuż ścieżki przyrodniczej. Wykaszanie roślinności przy obiektach służących do rekreacji (miejsca na ogniska) i edukacji. Oznakowanie wyznaczonych szlaków pieszych i rowerowych.	Według potrzeb.	Cały obszar rezerwatu.
6.	Monitoring stanu szaty roślinnej oraz tempa sukcesji. Systematyczne obserwacje prowadzić zwłaszcza nad stanem populacji gatunków chronionych.	W terminach zależnych od potrzeb.	Cały obszar rezerwatu.

²⁾ wyznaczonych na mocy odrębnych zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie: w sprawie wyznaczenia szlaków pieszych, szlaku rowerowego, miejsc palenia ognisk i źródeł światła o otwartym płomieniu w rezerwacie przyrody „Dolina Pięciu Jezior”.

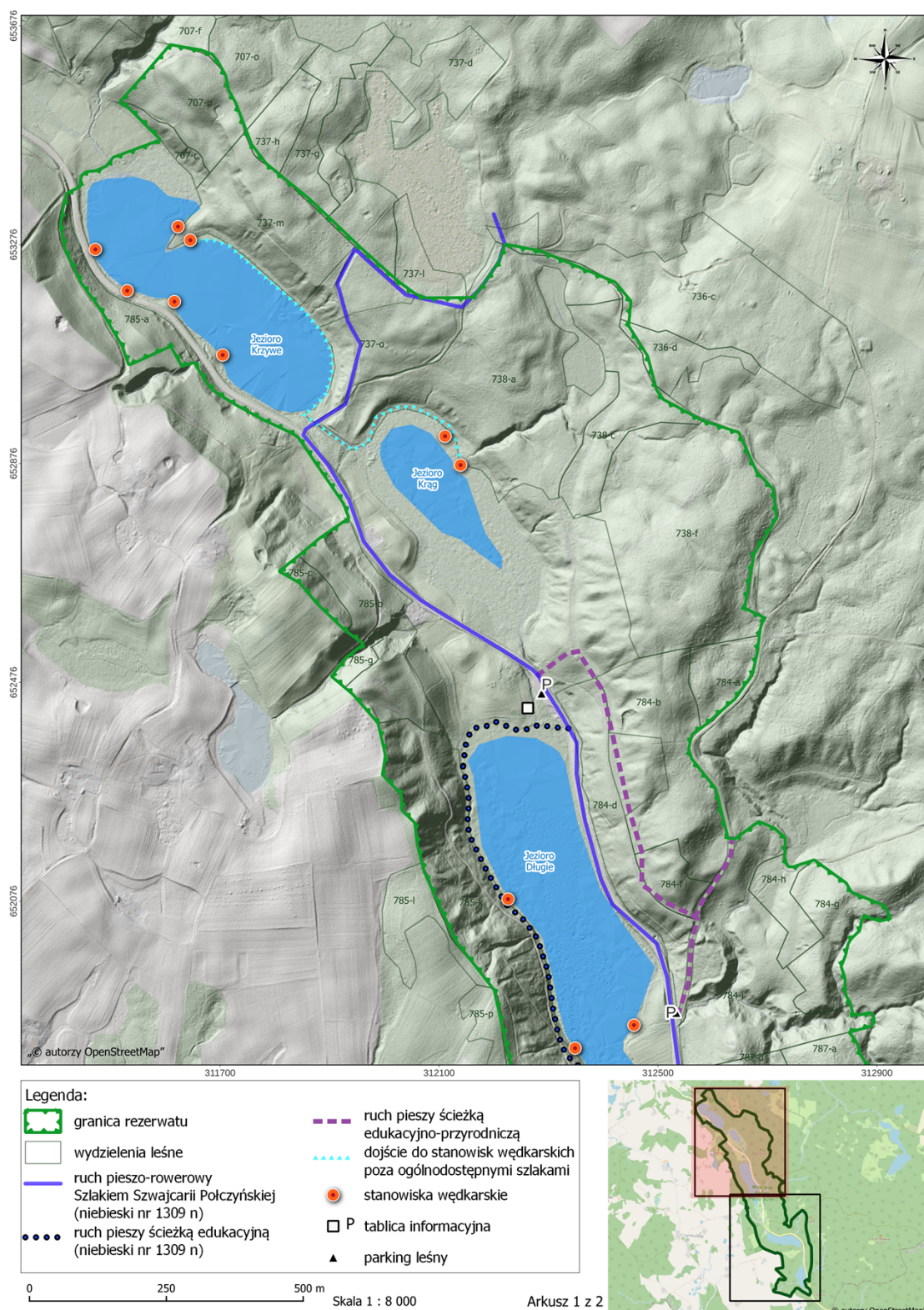
7.	Utrzymanie czystości. Regularne sprzątanie rezerwatu z pozostawianych zaśmieć.	W terminach zależnych od potrzeb.	Cały obszar rezerwatu.
8.	Usunięcie z obszaru rezerwatu nielegalnych kładek i pomostów wędkarskich. Zabieg przeprowadzić w okresie jesienno-zimowym, poza okresem wegetacyjnym.	Z częstotliwością zależną od potrzeb.	Punktowo na brzegach jezior w rezerwacie.
9.	Utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) infrastruktury, w tym leśnych dróg przeciwpożarowych. Regularne kontrole terenu wykonywane przez Służbę Leśną w okresie zagrożenia pożarowego, tj. w okresie marzec-październik.	W terminach zależnych od potrzeb.	Cały obszar rezerwatu.

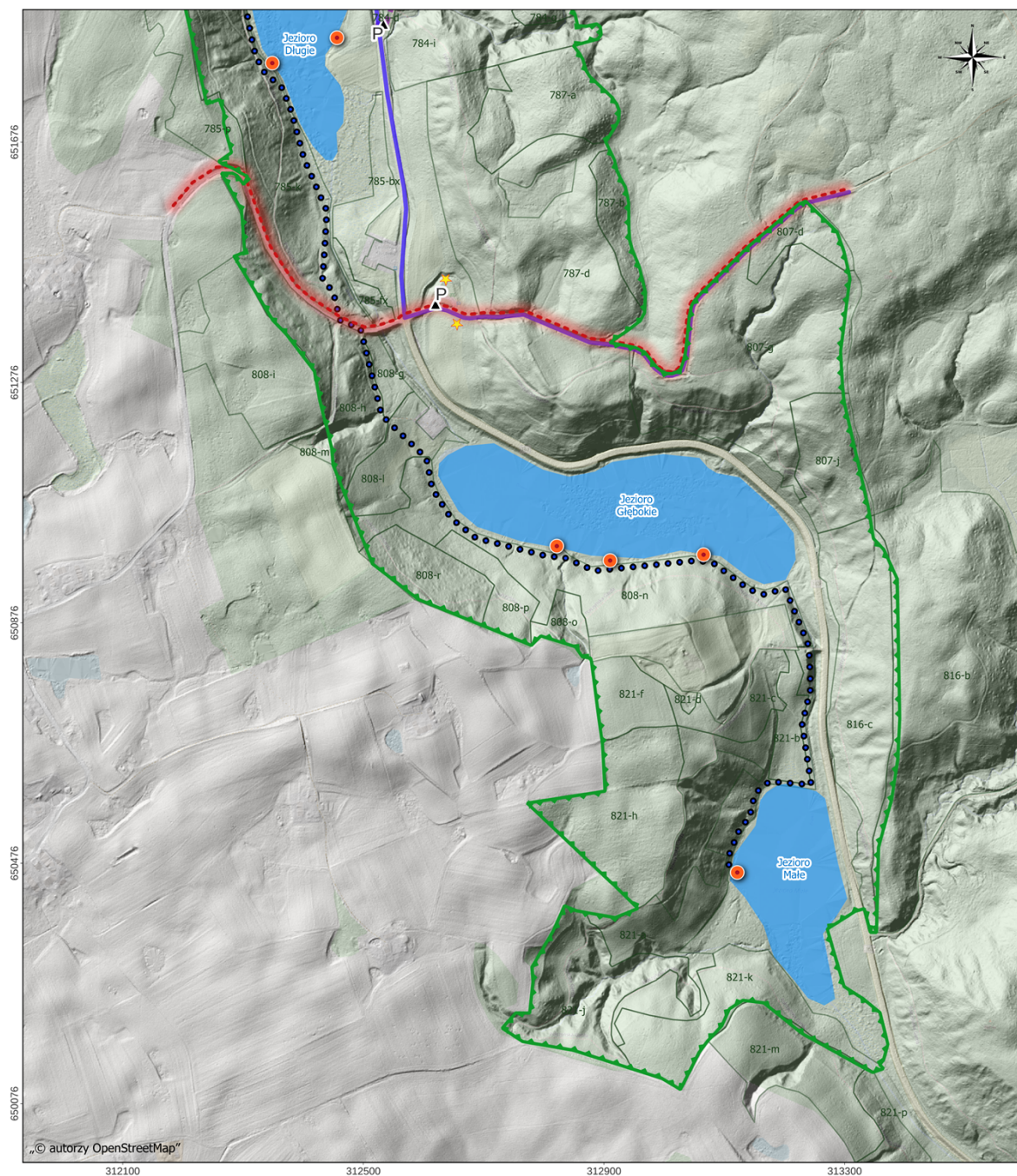
Lokalizacja obszarów objętych ochroną czynną i krajobrazową w rezerwacie przyrody „Dolina Pięciu Jezior”

**Załącznik nr 4 do projektu zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 20 czerwca 2022 r.**

Mapa lokalizacji miejsc wyznaczonych do amatorskiego połowu ryb w rezerwacie przyrody „Dolina Pięciu Jezior”

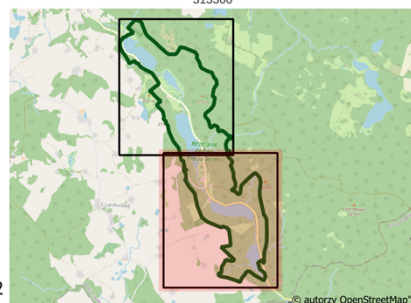

- Legenda:**
	granica rezerwatu		ruch pieszy ścieżką edukacyjną (niebieski nr 1309 n)
	wydzielenia leśne		stanowiska wędkarskie
	ruch pieszy Szlakiem Solnym (czerwony nr 633 c)		miejsca na ognisko
	ruch pieszo-rowerowy Szlakiem Szwajcarii Połczyńskiej (niebieski nr 1309 n)		parking leśny

0 250 500 m Skala 1 : 8 000

Arkusz 2 z 2

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916). Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymaniu celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Dolina Pięciu Jezior” utworzono Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 grudnia 1987 r. (M.P. z 1988 r. Nr 5 poz. 47, zm. M.P. z 1992 r. Nr 6, poz. 39). Obiekt obejmuje obszar jezior: Krzywe, Krąg, Długie, Głębokie i Małe wraz z przyległym do nich ekosystemem leśnym i łąkowym. Celem ochrony jest zachowanie formy morfologicznej Pojezierza Drawskiego z bogatą szatą roślinną kompleksów leśnych, zbiorników wodnych i torfowisk niskich, z buczyną pomorską i licznymi stanowiskami roślin chronionych.

Rezerwat położony jest w województwie zachodniopomorskim, w powiecie świdwińskim, na terenie gminy Połczyn-Zdrój. Rezerwat zlokalizowany jest w całości w granicach obszarów Natura 2000 PLH320039 Jeziora Czaplineckie oraz PLB320019 Ostoja Drawska, a także w Drawskim Parku Krajobrazowym oraz obszarze chronionego krajobrazu Pojezierze Drawskie.

Działania ochronne zaplanowane w rezerwacie mają na celu utrzymanie fitocenoz łąkowych. Dla utrzymania łąk konieczne jest ekstensywne koszenie. Zaniechanie ekstensywnego użytkowania kośnego łąk powoduje ich zarastanie krzewami oraz drzewami, co prowadzi do degradacji ich struktury i składu gatunkowego oraz zanikania cennych gatunków roślin występujących na terenie rezerwatu. W celu przeciwdziałania temu procesowi należy kontynuować koszenie łąk w rezerwacie. Jednocześnie zaplanowano mechaniczne usunięcie roślinności krzewiastej i drzew wkraczających na zbiorowiska łąkowe, z jednoczesnym zachowaniem starych jabłoni rosnących w północnej części oddz. 821 b. uzyskaną w wyniku działań ochronnych biomasę należy usunąć poza obszar rezerwatu, a w przypadku braku możliwości złożyć poza obszarem objętym działaniami ochronnymi.

Rezerwat i jego malowniczy krajobraz silnie zróżnicowany konfiguracyjnie to także miejsce o funkcjach edukacyjnych i rekreacyjnych. W jego granicach znajdują się szlaki i infrastruktura służąca wykorzystywaniu obiektu do celów rekreacyjnych, turystycznych i edukacyjnych (szlaki turystyczne, parkingi z wydzielonymi miejscami na ognisko, punkt widokowy oraz wydzielone miejsce odpoczynku), które umożliwiającą poznanie w pełni walorów przyrodniczych i krajobrazowych obiektu. Udostępnienie rezerwatu odbywa się na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaków w rezerwacie przyrody „Dolina Pięciu Jezior”. Zaplanowane udostępnienie obiektu dla celów edukacyjnych, turystycznych i amatorskiego połowu ryb oraz prowadzone na rzecz samego udostępnienia wszelkie prace techniczne, pod rygorem przestrzegania wyznaczonego w niniejszych zadaniach zakresu i sposobu udostępnienia nie wpłyną negatywnie na cel ochrony rezerwatu i zapewnią jednocześnie atrakcję turystyczną w gminie Połczyn-Zdrój.

Amatorski połów ryb w rezerwacie może odbywać się będzie wyłącznie z brzegu, bez budowy pomostów, na wyznaczonych stanowiskach wędkarskich, w ciągu dnia, tj. od wschodu do zachodu słońca, przy użyciu wędki, z zakazem stosowania zanęt oraz z przestrzeganiem obowiązujących wymiarów i okresów ochronnych ryb, zasad ochrony gatunkowej i innych zapisów w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 listopada 2001 r. w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie (Dz. U. Nr 138, poz. 1559). Dojście do stanowisk wskazano po ogólnodostępnych szlakach

turystycznych. W przypadku stanowisk na wschodnich brzegach jezior Krzywe, Krąg i Długie oraz stanowiska na zachodnim brzegu jeziora Małego – ścieżkami wzdłuż brzegów po uprzednim zejściu ze szlaków.

W rezerwacie nie przewiduje się wykonywania zadań ochronnych dotyczących czynnej ochrony gatunków, zwierząt lub grzybów.

Nie wyznacza się w rezerwacie obszarów objętych ochroną ścisłą. Uwzględniając konieczność przeprowadzenia zaplanowanych działań ochronnych, lokalizację w obiekcie trzech osad, drogi lokalnej oraz istniejące szlaki piesze i rowerowe udostępnione dla celów edukacyjno - turystycznych, obszar rezerwatu kwalifikuje się wyłącznie do objęcia ochroną czynną i krajobrazową.

Niniejsze zarządzenie stanowi wypełnienie delegacji ustawowej do udostępnienia rezerwatu wskazanej w art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody.

Przedmiotowe zarządzenie nie jest aktem prawnym podlegającym publikacji. Jego treść dostępna jest na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/rdos-szczecin/zarzadzenia-regionalnego-dyrektora-ochrony-srodowiska-w-szczecinie>